

การศึกษาการใช้หลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

นางสาวรศินา ช้างเนียม

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-334-095-5

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**A STUDY OF THE IMPLEMENTATION OF MATHEMATICS CURRICULUM
AT THE LOWER SECONDARY EDUCATION LEVEL IN SCHOOLS UNDER
THE OFFICE OF PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCIAL
PRIMARY EDUCATION**

Miss Rasina Changneam

สถาบันวิทยบริการ
**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Supervision and Curriculum Development**
Department of Educational Administration

**Faculty of Education
Chulalongkorn University
Academic Year 1999
ISBN 974-334-095-5**

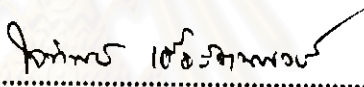
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาการใช้หลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
โดย นางสาวศินา ช่างเนียม
ภาควิชา บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จิตพิพย์ เชื้อรัตนพงษ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รตินา ช่างเนียม : การศึกษาการใช้หลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (A STUDY OF THE
IMPLEMENTATION OF MATHEMATICS CURRICULUM AT THE LOWER SECONDARY
EDUCATION LEVEL IN SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF PHRA NAKHON SI
AYUTTHAYA PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION) อ.ที่ปรึกษา : อาจารย์.ดร.เพิ่มเกียรติ
ชมวัฒนา, 179 หน้า. ISBN 974-334-095-5.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้หลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์และปัญหาการใช้
หลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และนักเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียน 102 โรง ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์
ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารหลักสูตร ผู้บริหารส่วนใหญ่มีการปฏิบัติด้านจัดทำแผนการใช้หลักสูตร เตรียม
บุคลากร การจัดแผนการเรียน การจัดครูเข้าสอน การจัดตารางสอน การสนับสนุนวัสดุหลักสูตร และ
สื่อการเรียนการสอน การเตรียมอาคารสถานที่และบรรยากาศในการใช้หลักสูตรและการนิเทศติดตาม
ให้การช่วยเหลือ แนะนำ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์ ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ปัญหาที่พบ
ได้แก่ ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการใช้หลักสูตร ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้และ
ประสบการณ์ ขาดสื่อการเรียนการสอน ขาดงบประมาณ ห้องเรียนไม่เพียงพอและขาดการนิเทศ
ติดตามผลการใช้หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ

2. การจัดการเรียนการสอนของครู พบว่า มีการปฏิบัติด้านการเตรียมการสอน การจัดทำ
แผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เทคนิคและวิธีสอน การจัดสอนซ่อมเสริม และการวัด
และประเมินผลการเรียนรู้ ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และการผลิต
และใช้สื่อการเรียนการสอนปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ปัญหาที่พบ ได้แก่ ครูมีจำนวนคาบสอนมาก พื้นฐาน
ความรู้ของนักเรียนแตกต่างกัน เนื้อหาในบทเรียนมาก ขาดงบประมาณ นักเรียนไม่สนใจเรียนซ่อม
เสริม ขาดเครื่องมือที่เป็นมาตรฐานในการวัดผลการเรียนรู้

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อนิสิต 8๓2
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพิ่มเกียรติ ชมวัฒนา.
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

4183768227 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT

KEY WORD: STATE AND PROBLEMS / IMPLEMENTATION / MATHEMATICS CURRICULUM

RASINA CHANGNEAM : A STUDY OF THE IMPLEMENTATION OF MATHEMATICS CURRICULUM AT THE LOWER SECONDARY EDUCATION LEVEL IN SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION. THESIS ADVISOR : PERMKIET KHAMAWATTANA, Ph.D. 179 pp. ISBN 974-334-095-5.

The Purpose of this research was to study the implementation of the mathematics curriculum and its problems at the lower secondary education level in schools under the jurisdiction of the Office of Phra Nakhon Si Ayutthaya Provincial Primary Education. The subjects consisted of school administrators, teachers and Mathayom Suksa 3 students from 102 schools. The researcher collected data by distributing questionnaires and analysed data by using percentages, means and standard deviation.

The results were as follows.

1. Curriculum administration. Most administrators excelled in a range of aspects including curriculum implementation planning, personnel preparation, learning programs organization, allocation of teachers to classes, teaching schedule arrangement, material and audio-visual aids provision, building preparation, conducive environment in curriculum implementation and educational supervision of curriculum implementation. The problems encountered were teachers' lack of understanding in curriculum implementation planning, lack of knowledgeable and experienced personnel, lack of audio-visual aids, lack of funding, lack of inadequate number of classrooms and regular follow-up counseling.

2. Learning and instruction organization of teachers. Teachers excelled in lesson preparation, lesson plan writing, classroom activities management, teaching methods and techniques, remedial teaching, and assessment and evaluation. But they did not do well in providing /arranging extra curricular activities and producing instructional audio-visual aids. The problems encountered were having too many teaching periods, inadequate basic knowledge of some students, too many contents, a lack of funds, students' lack of interest in remedial teaching, and a lack of standard evaluation instruments.

ภาควิชา บริหารการศึกษา

สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร

ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อนิสิต 8๗2

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา เฟื่องฟ้า ร่มวิภา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดีด้วยความกรุณาของอาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ
ชมวัฒนา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาอันเป็นประโยชน์ในการวิจัย พร้อมทั้ง
ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี โดยเฉพาะ
รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ รองศาสตราจารย์
ดร.ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
และขอขอบใจนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่กรุณาให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้ให้เงินอุดหนุนการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อคุณแม่ที่ให้กำเนิด ให้การศึกษา ความรัก และห่วงใย
รวมทั้งขอบคุณพี่น้องที่รักยิ่ง และเพื่อนที่ดีทุกคนที่เป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

รศ.นา ช่างเนียม

สถาบันวิทย์บริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
การนำหลักสูตรไปใช้.....	8
การบริหารหลักสูตร.....	11
การจัดการเรียนการสอน.....	20
บทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร.....	35
หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)....	38
หลักสูตรคณิตศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533).....	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	50
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	50
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
การวิเคราะห์และเสนอข้อมูล.....	53
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	57

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ตอนที่ 2 การใช้หลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน.....	64
ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน.....	102
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	117
สรุปผลการวิจัย.....	117
อภิปรายผลการวิจัย.....	124
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้.....	132
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	134
รายการอ้างอิง.....	135
ภาคผนวก.....	141
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	142
ภาคผนวก ข รายชื่อโรงเรียน จำนวนกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	144
ภาคผนวก ค หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	149
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	153
ประวัติผู้วิจัย.....	179

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน.....	53
2	สถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน.....	57
3	สถานภาพของครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์.....	60
4	สถานภาพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	63
5	การบริหารหลักสูตร ด้านการจัดทำแผนการใช้หลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียน	64
6	การบริหารหลักสูตร ด้านการเตรียมบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียน.....	66
7	การบริหารหลักสูตร ด้านการจัดแผนการเรียนของผู้บริหารโรงเรียน.....	68
8	การบริหารหลักสูตร ด้านการจัดครูเข้าสอนของผู้บริหารโรงเรียน.....	70
9	การบริหารหลักสูตร ด้านการจัดตารางสอนของผู้บริหารโรงเรียน.....	72
10	การบริหารหลักสูตร ด้านการสนับสนุนวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ของผู้บริหารโรงเรียน.....	73
11	การบริหารหลักสูตร ด้านการเตรียมอาคารสถานที่ของผู้บริหารโรงเรียน.....	75
12	การบริหารหลักสูตร ด้านการนิเทศติดตามให้การช่วยเหลือ แนะนำ ของผู้บริหารโรงเรียน.....	77
13	การจัดการเรียนการสอน ด้านการเตรียมการสอนของครูผู้สอน.....	79
14	การจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดทำแผนการสอนของครูผู้สอน.....	81
15	การจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอน	83
16	การจัดการเรียนการสอน ด้านเทคนิคและวิธีสอนของครูผู้สอน.....	85
17	การจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของครูผู้สอน.....	86
18	การจัดการเรียนการสอน ด้านการสอนซ่อมเสริมของครูผู้สอน.....	88
19	การจัดการเรียนการสอน ด้านการผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอนของครูผู้สอน.....	90
20	การจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครูผู้สอน..	92
21	การจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามการให้ ข้อมูลของนักเรียน.....	94
22	การจัดการเรียนการสอน ด้านเทคนิคและวิธีสอนตามการให้ข้อมูลของ นักเรียน.....	96
23	การจัดการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามการให้ข้อมูลของ นักเรียน.....	98
24	การจัดการเรียนการสอน ด้านการสอนซ่อมเสริมตามการให้ข้อมูลของนักเรียน.....	99

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
25	การจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามการให้ ข้อมูลของนักเรียน.....	100
26	ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียน.....	102
27	ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์ของครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์.....	108
28	ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่3.....	114

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย